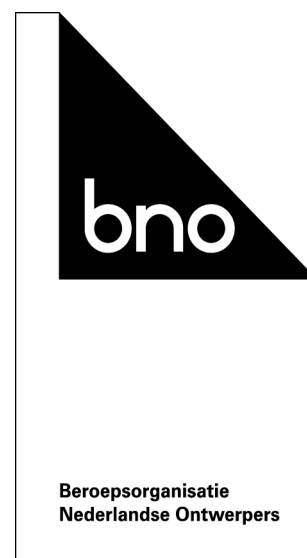

Algemene Voorwaarden van de Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers (BNO)

februari 2013

1 Overeenkomst, offerte en bevestiging

- 1.1 Deze algemene voorwaarden (hierna: Algemene Voorwaarden) zijn van toepassing op alle offertes en de totstandkoming, de inhoud en de nakoming van alle tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer (hierna: ontwerper) gesloten overeenkomsten. Afwijkingen op deze Algemene Voorwaarden kunnen slechts schriftelijk overeengekomen worden tussen opdrachtgever en ontwerper.
- 1.2 Offertes zijn vrijblijvend en zijn 2 maanden geldig. Prijsopgaven kunnen wijzigingen ondergaan door een onvoorziene verandering in de werkzaamheden. Prijzen zijn exclusief BTW. Genoemde tarieven en aanbiedingen gelden niet automatisch voor toekomstige opdrachten. De opdrachtgever staat in voor de juistheid en volledigheid van de door of namens haar aan de ontwerper verstrekte gegevens waarop de ontwerper de offerte baseert.
- 1.3 Opdrachten worden schriftelijk door de opdrachtgever bevestigd. Wanneer de opdrachtgever dit nalaat, maar er desondanks mee instemt dat de ontwerper begint met het uitvoeren van de opdracht, dan geldt de inhoud van de offerte als overeengekomen en zijn deze Algemene Voorwaarden van toepassing. Nadere mondelinge afspraken en bedingen binden de ontwerper pas nadat deze schriftelijk door de ontwerper zijn bevestigd.

2 De uitvoering van de overeenkomst

- 2.1 De ontwerper spant zich ervoor in om de opdracht zorgvuldig en onafhankelijk uit te voeren, de belangen van de opdrachtgever naar beste weten te behartigen en te streven naar een voor de opdrachtgever bruikbaar resultaat, zoals van een redelijk en professioneel handelende ontwerper kan en mag worden verwacht. Voor zover noodzakelijk zal de ontwerper de opdrachtgever op de hoogte houden van de voortgang van de werkzaamheden.
- 2.2 De opdrachtgever doet al datgene, wat redelijkerwijs nodig of wenselijk is om een tijdige en juiste levering door de ontwerper mogelijk te maken, zoals het tijdig (laten) aanleveren van volledige, deugdelijke en duidelijke gegevens of materialen, waarvan ontwerper aangeeft of waarvan de opdrachtgever begrijpt of redelijkerwijs dient te begrijpen, dat deze noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de overeenkomst.
- 2.3 Een door de ontwerper opgegeven termijn voor het uitvoeren van de opdracht is indicatief, tenzij anders schriftelijk overeengekomen.
- 2.4 Tenzij anders overeengekomen, behoren niet tot de opdracht van de ontwerper:
  - a. het uitvoeren van tests, het aanvragen van vergunningen en het beoordelen of instructies van de opdrachtgever voldoen aan wettelijke of kwaliteitsnormen;
  - b. het doen van onderzoek naar het bestaan van rechten, waaronder octrooirechten, merkrechten, tekening- of modelrechten, auteursrechten of portretrechten van derden;
  - c. het doen van onderzoek naar de mogelijkheid van de in sub b. bedoelde mogelijke beschermingsvormen voor de opdrachtgever.
- 2.5 Voordat tot uitvoering, productie, verveelvoudiging of openbaarmaking wordt overgegaan stellen partijen elkaar in de gelegenheid de laatste modellen, prototypes of proeven van het resultaat te controleren en goed te keuren.
- 2.6 Afwijkingen in het (eind)resultaat ten opzichte van hetgeen is overeengekomen zijn geen reden voor afkeuring, korting, schadevergoeding of ontbinding van de overeenkomst, wanneer deze afwijkingen, alle omstandigheden in aanmerking genomen, in redelijkheid van ondergeschikte betekenis te zijn.

- 2.7 Klachten worden zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen tien werkdagen na afronding van de opdracht, schriftelijk aan de ontwerper meegedeeld, bij gebreke waarvan de opdrachtgever wordt geacht het resultaat van de opdracht volledig te hebben aanvaard.

3 Inschakelen van derden

- 3.1 Tenzij anders overeengekomen, worden opdrachten aan derden in het kader van de uitvoering van de opdracht, door of namens de opdrachtgever verstrekt. Op verzoek van de opdrachtgever kan de ontwerper, voor rekening en risico van de opdrachtgever, als gemachtigde optreden. Partijen kunnen hiervoor een nader over een te komen vergoeding afspreken.
- 3.2 Wanneer de ontwerper op verzoek van de opdrachtgever een begroting voor kosten van derden opstelt, dan is deze begroting indicatief. Desgewenst kan de ontwerper namens de opdrachtgever offertes aanvragen.
- 3.3 Wanneer bij de uitvoering van de opdracht de ontwerper volgens uitdrukkelijke afspraak voor eigen rekening en risico goederen of diensten van derden betreft, waarna deze goederen of diensten worden doorgegeven aan de opdrachtgever, dan gelden de bepalingen uit de algemene voorwaarden van en/of aparte afspraken met de toeleverancier met betrekking tot de garantie en aansprakelijkheid ook jegens de opdrachtgever.
- 3.4 Wanneer de ontwerper, al dan niet in naam van de opdrachtgever, opdrachten of aanwijzingen aan productiebedrijven of andere derden verstrekt, dan zal de opdrachtgever op verzoek van de ontwerper de in artikel 2.5 van deze Algemene Voorwaarden bedoelde goedkeuring schriftelijk bevestigen.
- 3.5 De opdrachtgever schakelt niet zonder overleg met de ontwerper derden in wanneer dat van invloed kan zijn op de uitvoering van de opdracht zoals overeengekomen met de ontwerper. Partijen overleggen in het voorkomende geval welke andere opdrachtnemers worden ingeschakeld en welke werkzaamheden aan hen worden opgedragen.
- 3.6 De ontwerper is niet aansprakelijk voor fouten of gebreken in producten of diensten van door of namens de opdrachtgever ingeschakelde derden, ongeacht of deze door de ontwerper zijn geïntroduceerd. De opdrachtgever dient deze partijen zelf aan te spreken. De ontwerper kan hierbij desgewenst assistentie verlenen.

4 Rechten van intellectuele eigendom en eigendomsrechten

- 4.1 Alle uit de opdracht voortkomende rechten van intellectuele eigendom -waaronder het octrooirecht, merkrecht, tekening- of modelrecht en auteursrecht- op de resultaten uit de opdracht komen toe aan de ontwerper. Voor zover een dergelijk recht slechts verkregen kan worden door een depot of registratie, is uitsluitend de ontwerper daartoe bevoegd, tenzij anders overeengekomen.
- 4.2 Partijen kunnen overeenkomen dat de in het eerste lid bedoelde rechten geheel of gedeeltelijk aan de opdrachtgever worden overgedragen. Deze overdracht en de eventuele voorwaarden waaronder de overdracht plaatsvindt worden altijd schriftelijk vastgelegd. Tot het moment van overdracht wordt een gebruiksrecht verstrekt als geregeld in artikel 5 van deze Algemene Voorwaarden.
- 4.3 De ontwerper heeft te allen tijde het recht om zijn/haar naam op, bij, of in publiciteit rondom het resultaat van de opdracht -op de voor dat resultaat gebruikelijke wijze- te (laten) vermelden of verwijderen. Het is de opdrachtgever niet toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de ontwerper het resultaat zonder vermelding van de naam van de ontwerper openbaar te maken of te vereenvoudigen.
- 4.4 Tenzij anders overeengekomen, blijven de in het kader van de opdracht door de ontwerper tot stand gebrachte (originelen van de) resultaten (zoals ontwerpen, ontwerpschetsen, concepten, adviezen, rapporten, begrotingen, ramingen, bestekken, werktekeningen, illustraties, foto's, prototypes, maquettes, mallen, prototypes, (deel)producten, films, (audio- en video)presentaties, broncodes en andere materialen of (elektronische) bestanden e.d.) eigendom van de ontwerper, ongeacht of deze aan de opdrachtgever of aan derden ter beschikking zijn gesteld.
- 4.5 Na het voltooien van de opdracht hebben noch de opdrachtgever noch de ontwerper jegens elkaar een bewaarplicht met betrekking tot de gebruikte materialen en gegevens, tenzij anders overeengekomen.

5 Gebruik van het resultaat

- 5.1 Wanneer de opdrachtgever volledig voldoet aan zijn verplichtingen ingevolge de overeenkomst met de ontwerper, verkrijgt hij het recht tot gebruik van het resultaat van de opdracht overeenkomstig de overeengekomen bestemming. Zijn er over de bestemming geen afspraken gemaakt, dan blijft het gebruiksrecht beperkt tot dat gebruik, waarvoor de opdracht (kennelijk) is verstrekt. Het recht op gebruik is exclusief, tenzij uit de aard van de overeenkomst anders voortvloeit of anders overeengekomen.
- 5.2 Wanneer het resultaat mede betrekking heeft op werken waarop rechten van derden op rusten, maken partijen aanvullende afspraken hoe het gebruik van deze werken zal worden geregeld.
- 5.3 Opdrachtgever heeft zonder schriftelijke toestemming niet het recht om het resultaat van de opdracht aan te passen, ruimer of op andere wijze te (her)gebruiken of uit te voeren dan is overeengekomen, of om dit door de derden te laten doen. De ontwerper kan aan deze toestemming voorwaarden verbinden, waaronder het betalen van een billijke vergoeding.
- 5.4 In geval van niet overeengekomen ruimer of ander gebruik, hieronder ook begrepen wijziging, verminking of aantasting van het voorlopige of definitieve resultaat, heeft de ontwerper recht op een vergoeding wegens inbreuk op zijn/haar rechten van tenminste drie maal het overeengekomen honorarium, althans een vergoeding die in redelijkheid en billijkheid in verhouding staat tot de gepleegde inbreuk, zonder overigens enig ander recht te verliezen.
- 5.5 Het is de opdrachtgever niet (langer) toegestaan de ter beschikking gestelde resultaten te gebruiken en elk in het kader van de opdracht aan de opdrachtgever verstrekt recht tot gebruik komt te vervallen, tenzij de gevolgen daarvan in strijd zijn met de redelijkheid en billijkheid:
  - a. vanaf het moment dat de opdrachtgever zijn (betalings)verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst niet of niet volledig nakomt of anderszins in gebreke is;
  - b. indien de opdracht voortijdig wordt beëindigd om redenen genoemd in artikel 8.1 van deze Algemene Voorwaarden;
  - c. ingeval van faillissement van de opdrachtgever, tenzij de desbetreffende rechten overeenkomstig artikel 4.2 van de deze Algemene Voorwaarden aan de opdrachtgever zijn overgedragen.
- 5.6 De ontwerper heeft met inachtneming van de belangen van de opdrachtgever, de vrijheid om de resultaten te gebruiken voor eigen publiciteit, verwerving van opdrachten, promotie, waaronder begrepen wedstrijden en tentoonstellingen e.d., en om deze in bruikleen te krijgen, wanneer het om fysieke resultaten gaat.

6 Honorarium en kosten

- 6.1 De ontwerper heeft recht op een honorarium voor het uitvoeren van de opdracht. Dit kan bestaan uit een uurtarief, een consultancy-fee, een vast bedrag, al dan niet gerelateerd aan de projectsom of uit enige andere tussen partijen overeen te komen vergoeding.
- 6.2 Naast het overeengekomen honorarium komen ook de kosten die de ontwerper voor de uitvoering van de opdracht maakt, zoals bureau-, reis- en verblijfkosten, kosten voor prints, kopieën, (druk)proeven, prototypes, en kosten van derden voor advies, productie en begeleiding e.d., voor vergoeding in aanmerking. Deze kosten worden zoveel mogelijk vooraf gespecificeerd, behalve wanneer een opslagpercentage wordt afgesproken.
- 6.3 Wanneer de ontwerper door het niet tijdig of niet aanleveren van volledige, deugdelijke en duidelijke gegevens/materialen, door een gewijzigde hetzij onjuiste opdracht of briefing, dan wel door externe omstandigheden genoodzaakt is meer of andere werkzaamheden te verrichten, dan worden deze werkzaamheden apart gehonoreerd, op basis van de gebruikelijk door de ontwerper gehanteerde honorariumtarieven. De ontwerper zal de opdrachtgever hierover vooraf informeren, tenzij dit door omstandigheden niet mogelijk is of de aard van de werkzaamheden uitstel niet toelaat.
- 6.4 Wanneer de uitvoering van de opdracht wordt vertraagd of onderbroken door omstandigheden die niet aan de ontwerper kunnen worden toegerekend, dan is de opdrachtgever verplicht eventuele kosten die dit met zich meebrengt te vergoeden. De ontwerper zal de kosten zoveel mogelijk proberen te beperken.

7 Betaling en opschorting

- 7.1 Alle betalingen dienen te worden gedaan zonder aftrek, verrekening of opschorting, binnen 30 dagen na factuurdatum, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen of de factuur anders vermeldt.
- 7.2 Alle aan de opdrachtgever geleverde zaken blijven eigendom van de ontwerper totdat alle bedragen die de opdrachtgever aan de ontwerper op grond van de tussen partijen gesloten overeenkomst verschuldigd is, volledig aan de ontwerper zijn voldaan.
- 7.3 Wanneer de opdrachtgever in verzuim is met de gehele of gedeeltelijke betaling van de verschuldigde bedragen, is de opdrachtgever wettelijke rente en buitengerechtelijke incassokosten verschuldigd, welke ten minste 10% van het factuurbedrag met een minimum van € 150,- excl. BTW bedragen.
- 7.4 De ontwerper draagt zorg voor tijdige facturering. In overleg met de opdrachtgever, mag de ontwerper overeengekomen honorarium en kosten als voorschot, tussentijds of periodiek in rekening brengen.
- 7.5 De ontwerper mag de uitvoering van de opdracht opschorten nadat de betalingstermijn is verstreken en de opdrachtgever na schriftelijk te zijn aangemaand alsnog binnen 14 dagen te betalen, dit nalaat, dan wel wanneer de ontwerper door een mededeling of gedraging van de opdrachtgever moet begrijpen dat betaling achterwege zal blijven.

8 Opzegging en ontbinding van de overeenkomst

- 8.1 Wanneer de opdrachtgever de overeenkomst opzegt zonder dat sprake is van verwijtbaar tekortschieten door de ontwerper, of wanneer de ontwerper de overeenkomst ontbindt wegens een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst door de opdrachtgever, dan is de opdrachtgever, naast het honorarium en de gemaakte kosten met betrekking tot de tot dan verrichte werkzaamheden, een schadevergoeding verschuldigd. Gedragingen van de opdrachtgever op grond waarvan van de ontwerper redelijkerwijs niet meer geveerd kan worden dat de opdracht wordt afgerond, worden in dit verband mede beschouwd als toerekenbare tekortkoming.
- 8.2 De schadevergoeding bedoeld in het vorige lid omvat tenminste de kosten voortvloeiend uit de door de ontwerper op eigen naam voor de vervulling van de opdracht aangegane verbintenissen met derden, alsmede tenminste 30% van het resterende deel van het honorarium dat de opdrachtgever bij volledige vervulling van de opdracht verschuldigd zou zijn.
- 8.3 Zowel de ontwerper als de opdrachtgever hebben het recht de overeenkomst onmiddellijk geheel of gedeeltelijk te ontbinden, en alle verschuldigde bedragen worden terstond opeisbaar, wanneer ten aanzien van de andere partij een verzoek tot faillissement, (voorlopige) surseance, of schuldsanering wordt ingediend.
- 8.4 Wanneer de werkzaamheden van de ontwerper bestaan uit het bij herhaling verrichten van soortgelijke werkzaamheden, dan is sprake van een duurovereenkomst, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen. Deze overeenkomst kan slechts worden beëindigd door schriftelijke opzegging met inachtneming van een redelijke opzegtermijn van ten minste drie maanden, gedurende welke termijn de opdrachtgever de gebruikelijke hoeveelheid werkzaamheden van de ontwerper blijft afnemen, dan wel financieel zal compenseren.

9 Garanties en vrijwaringen

- 9.1 De ontwerper garandeert dat het geleverde door of vanwege hem/haar is ontworpen en dat, wanneer er auteursrecht op het resultaat rust, hij/zij geldt als maker in de zin van de Auteurswet en als auteursrechthebbende over het werk kan beschikken. Ontwerper garandeert dat het resultaat van de opdracht ten tijde van het tot stand brengen daarvan, voor zover hij/zij weet of redelijkerwijs behoort te weten, geen inbreuk maakt op rechten van derden of anderszins onrechtmatig is.
- 9.2 Wanneer de opdrachtgever de resultaten van de opdracht gebruikt, vrijwaart de opdrachtgever de ontwerper of door de ontwerper bij de opdracht ingeschakelde derden voor alle aanspraken van derden voortvloeiend uit de toepassingen of het gebruik van het resultaat van de opdracht. Dit laat onverlet de aansprakelijkheid van ontwerper jegens opdrachtgever voor niet-nakoming van de garanties als bedoeld in het voorgaande lid en overige aansprakelijkheid als bedoeld in artikel 10 van deze Algemene Voorwaarden.

- 9.3 De opdrachtgever vrijwaart de ontwerper voor aanspraken met betrekking tot rechten van intellectuele eigendom op alle door de opdrachtgever verstrekte materialen en/of gegevens, die bij de uitvoering van de opdracht worden gebruikt.

10 Aansprakelijkheid

- 10.1 Ontwerper dient ingeval van een toerekenbare tekortkoming eerst schriftelijk in gebreke te worden gesteld, met een redelijke termijn om alsnog zijn/haar verplichtingen na te komen, dan wel eventuele fouten te herstellen of schade te beperken of op te heffen.
- 10.2 Ontwerper is uitsluitend aansprakelijk jegens de opdrachtgever voor aan de ontwerper toerekenbare, directe schade. Aansprakelijkheid van de ontwerper voor indirecte schade, daaronder begrepen gevolgschade, gederfde winst, gemiste besparingen, verminkte of vergane gegevens of materialen, of schade door bedrijfsstagnatie, is uitgesloten.
- 10.3 Behalve in geval van opzet of bewuste roekeloosheid van de ontwerper, is de aansprakelijkheid van de ontwerper beperkt tot het honorarium van de ontwerper voor de opdracht, althans dat deel van de opdracht waarop de aansprakelijkheid betrekking heeft. Dit bedrag is niet hoger dan €75.000,= en in ieder geval te allen tijde beperkt tot maximaal het bedrag dat de verzekeraar in het voorkomend geval aan de ontwerper uitkeert. Het bedrag waarvoor de ontwerper in het voorkomende geval aansprakelijk is, wordt verminderd met de eventuele sommen welke door de opdrachtgever zijn verzekerd.
- 10.4 Elke aansprakelijkheid vervalt door het verloop van twee jaar vanaf het moment dat de opdracht door voltooiing, opzegging of ontbinding is geëindigd.

11 Overige bepalingen

- 11.1 Wanneer de opdrachtgever eenzelfde opdracht tegelijkertijd aan anderen dan de ontwerper wenst te verstrekken of de opdracht reeds eerder aan een ander heeft verstrekt, zal hij de opdrachtnemer, onder vermelding van de namen van deze anderen, hiervan op de hoogte stellen.
- 11.2 Het is de opdrachtgever niet toegestaan enig recht uit een met de ontwerper gesloten overeenkomst aan derden over te dragen, anders dan bij overdracht van zijn gehele onderneming of met schriftelijke toestemming van de ontwerper.
- 11.3 Partijen zijn verplicht tot geheimhouding van alle vertrouwelijke informatie, feiten en omstandigheden, die in het kader van de opdracht, van elkaar of uit andere bron, aan de andere partij ter kennis komen, waarvan redelijkerwijs te begrijpen is dat openbaarmaking of mededeling aan derden de ontwerper of de opdrachtgever schade zou kunnen berokkenen. Derden, die bij de uitvoering van de opdracht worden betrokken, zullen ten aanzien van deze feiten en omstandigheden afkomstig van de andere partij aan eenzelfde vertrouwelijke behandeling worden gebonden.
- 11.4 Indien enige bepaling van deze Algemene Voorwaarden nietig is of vernietigd wordt, zullen de overige bepalingen van deze Algemene Voorwaarden onverminderd van kracht blijven. Partijen zullen in dat geval in overleg treden met het doel nieuwe bepalingen ter vervanging van de nietige of vernietigde bepalingen overeen te komen, waarbij zoveel mogelijk het doel en de strekking van de nietige dan wel vernietigde bepalingen in acht wordt genomen.
- 11.5 De opschriften in deze Algemene Voorwaarden dienen slechts om de leesbaarheid te bevorderen en vormen geen onderdeel van deze Algemene Voorwaarden.
- 11.6 Op de overeenkomst tussen de ontwerper en opdrachtgever is Nederlands recht van toepassing. Partijen zullen in eerste instantie een gerezen geschil in onderling overleg proberen op te lossen. Behalve wanneer partijen uitdrukkelijk schriftelijk arbitrage zijn overeengekomen, neemt de volgens de wet bevoegde rechter, of de rechter in het arrondissement waar de ontwerper is gevestigd, dit ter keuze van de ontwerper, kennis van geschillen tussen de ontwerper en opdrachtgever.

Februari 2013

Gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam onder nummer 40539096 en te downloaden via www.bno.nl/voorwaarden.

Aanvullende voorwaarden bij opdrachten interieurontwerp en -architectuur

februari 2013

In afwijking dan wel aanvulling van de Algemene Voorwaarden BNO (2013) welke op deze offerte van toepassing zijn, en welke u als bijlage bij deze offerte aantreft, gelden de volgende bepalingen:

- 1 **Aanvullende bepalingen met betrekking tot interieurontwerp en architectuuropdrachten**
- 1.1 Wanneer de opdrachtgever een consument is geldt in afwijking op:
  - a. art. 7.1: De opdrachtgever behoudt het recht op opschorting;
  - b. art. 7.3: De buitengerechtelijke incassokosten zijn pas verschuldigd nadat de ontwerper na het verstrijken van de eerste betalingstermijn eerst een aanmaning heeft verstuurd met een tweede betalingstermijn van 14 dagen, waarin de wettelijk maximaal toegestane vergoeding voor incassokosten wordt vermeld, zoals is bepaald in en wordt berekend conform het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke Incassokosten, met een minimum van €40,-.
  - c. art. 8.1: Bij opzegging door de opdrachtgever om een reden zonder dat sprake is van verwijtbaar tekortschieten door de ontwerper, zijn wel het honorarium en de gemaakte kosten verschuldigd, maar is geen schadevergoeding aan de ontwerper verschuldigd.
  - d. art. 11.6: Wanneer geen arbitrage overeen is gekomen, is uitsluitend de volgens de wet aangewezen rechter bevoegd.
- 1.2 Partijen komen overeen, indien van toepassing en in afwijking van art. 2.4 sub a, dat ontwerper verantwoordelijk is voor het aanvragen van de voor de uitvoering van de overeengekomen werkzaamheden benodigde bouwvergunningen en het beoordelen of instructies van de opdrachtgever voldoen aan het geldende Bouwbesluit.
- 1.3 In aanvulling op art. 5.6 geldt dat de opdrachtgever redelijkerwijs zal meewerken aan het tot stand brengen van (beeld)materiaal dat de ontwerper op grond van deze bepaling voor eigen promotie en publiciteit zal mogen gebruiken.